Sadržaj

Predgovor ... 8
1. Program Microsoft Access ... 10
2. Pokretanje Accessa ... 11
3. Režimi rada Accessa ... 13
4. Zatvaranje aplikacije MS Accessa ... 15
5. Otvaranje postojeće baze ... 16
6. Kreiranje nove baze ... 17
7. Zatvaranje baze podataka i programa Access ... 21
8. Komponente prozora aplikacije Access-a ... 21
8.1. Linija za naslove ... 22
8.2. Linija menija ... 22
8.3. Traka sa alatima prozora aplikacije ... 27
8.3.1. Prikaz ili sakrivanje linije sa alatima aplikacije Accessa ... 28
9. Prozor baze podataka ... 29
9.1. Traka sa alatima baze podataka-*Database Toolbar* ... 30
9.2. Lijevo okno prozora baze podataka-*Left Pane* ... 30
9.3. Desno okno prozora baze podataka-Right Pane ... 31
Zadatak 1. ... 32
10. Objekti baze podataka ... 32
10.1. Promjena vrste pogleda na objekte baze ... 38
11. Tabele - osnovni objekt baze podataka ... 39
11.1. Načini kreiranja tabele ... 43
11.2. Pojam, važnost i definisanje primarnog ključa ... 55
11.2.1. Vrste primarnih ključeva ... 56
11.2.2. Definisanje primarnog ključa i indeksa ... 57
11.2.3. Strani ključ ... 58
Praktična vježba: Kreiranje tabele baze podataka ... 58
Zadatak 2. ... 63
11.3. Određivanje svojstava polja tabele ... 64
11.4. Povezivanja tabela u bazi podataka ... 69
Zadatak 3. ... 70
11.4.1. Tipovi relacija ... 72
11.4.2. Postavljanje relacija ... 73
Praktična vježba: Definisanje polja primarnog ključa ... 74
11.5. Obezbjeđivanje integriteta baze podataka ... 74
11.5.1. Integritet entiteta ... 75
11.5.2. Referencijalni integritet ... 75
11.5.3. Postavljanje referencijalnog integriteta između dvije tabele ... 76
Praktična vježba: Pravljenje tabela manuelno - bez pomoći čarobnjaka 78
11.6. Vrste i formati podataka ... 84
Praktična vježba: Modifikovanje tabele baze podataka ... 85
11.7. Analizator tabela ... 86

11.7.1. Pokretanje čarobnjaka za analizu tabela 87
12. Pregledanje slogova tabele 90
12.1. Korištenje statusne oblasti za navigaciju po slogovima u tabeli 91
12.2. Prikazivanje slogova pomoću linije za skrolovanje 92
12.3. Korišćenje tastature za navigaciju po slogovima tabele. 93
12.4. Selektor slogova tabele 93
Praktična vježba: Navigacija slogovima baze podataka 94
12.5. Unošenje ili dodavanje sloga u tabelu u pogledu *Datasheet View* 94
12.6. Promjena dimenzije kolona u tabeli 95
12.7. Podešavanje visine reda tabele 97
12.8. Editovanje slogova tabele u pogledu *Datasheet View* 98
12.9. Editovanje sadržaja polja 98
12.10. Isjecanje, kopiranje i lijepljenje slogova u tabeli 99
12.11. Korišćenje osobine *Undo* 100
12.12. Provjera spelovanja (pravilnog pisanja) podataka 101
12.13. Brisanje slogova tabele 102
13. Pretraživanje podataka u tabeli 104
13.1. Pronalaženje određenog teksta u tabeli 104
13.2. Korišćenje specijalnih znakova za pretraživanje 104
14. Preporuke za ispravno konstruisanje tabela 105
Praktična vježba: Kreiranje tabela 108
Zadatak 4. 109
Aplikacija baze podataka u MS Accessu- prvi dio 110
15. Upiti 120
15.1. Vrste prikaza upita 121
15.2. Kreiranje upita u dizajnerskom prikazu 127
15.3. Kreiranje upita korišćenjem čarobnjaka-*Simple Query Wizard*-a 134
15.4. Selektovanje polja koja će biti prikazana u upitu 138
15.5. Tipovi upita 140
15.6. Kreiranje selekcionog upita samo za pregledanje-tipa Snapshot 143
15.7. Kreiranje upita za izračunavanje zbirnih vrijednosti 144
Praktična vježba: Upit za izračunavanje zbirnih vrijednosti 145
15.8. Kreiranje akcionih upita 145
15.8.1. Upit za pravljenje tabela (Make-table query) 147
15.8.2. Upit za ažuriranje (Update query) 147
Zadatak 5. 149
Zadatak 6. 150
15.8.3. Upit sa unakrsnim prikazom podataka (Crosstab Query).. 150
Praktična vježba: Izrada unakrsnog tabelarnog upita 151
Zadatak 7. Napravite unakrsni tabelarni upit 153
15.8.4. Upit za dodavanje slogova - Append query 155

Praktična vježba: Pravljenje upita za dodavanje slogova (Append Query) 157
Zadatak 8. Dodavanje sloga podataka tabeli pomoću upita 161
15.8.5. Upit za brisanje slogova - Delete query, ... 162
Praktična vježba: Pravljenje upita za brisanje slogova 165
15.8.6. Kreiranje parametarskih upita (Parameter Query) 166
Praktična vježba: Kreiranje parametarskog upita 168
15.8.7. Pravljenje upita s poljem za izračunavanje 170
Praktična vježba: Izračunavanja broja godina iz datuma rođenja osobe - korišćenjem funkcije DateDif() u Excelu 176
15.9. Funkcije u Accessu 178
15.9.1. Funkcija odlučivanja 178
15.9.2. Funkcija za testiranje praznih polja 179
15.9.3. Datumska funkcija DateDiff 180
15.9.4. VBA kód funkcije DateDiff 182
15.9.5. SQL/Upit funkcije DateDiff 182
15.9.6. Upiti sa izračunskim poljem 183
15.9.7. Korištenje Expression Buildera 185
Zadatak 9. 186
16. Obrasci 188
16.1. Namjena obrazaca 189
16.2. Načini prikaza podataka u obrascu 190
16.3. Tipovi obrazaca 190
16.4. Metode i prikazi kreiranja obrazaca 191
16.5. Sadržaj obrasca 194
16.6. Kontrole na obrascu 194
16.7. Osobine obrasca 198
Zadatak 10. 202
16.8. Postupak kreiranja obrasca 202
Zadatak11. 203
16.9. Kreiranje obrasca u dizajnerskom prikazu 203
16.9.1. Dodjeljivanje izvora podataka obrascu 208
16.9.2. Crtanje labele i određivanje svojstava 212
16.9.3. Crtanje Text box, Combo box i List box objekata 215
16.9.4. Kreiranje komandnog dugmeta 222
16.9.5. Pretvaranje text box-a u combo box 222
Praktična vježba: Kreiranje obrasca u dizajnerskom prikazu 223
16.10. Kreiranje obrasca pomoću čarobnjaka Form Wizard 226
16.11. Kreiranje obrasca pomoću čarobnjaka AutoForm 231
Praktična vježba: Kreiranje obrasca pomoću čarobnjaka 232
16.12. Izračunavanje vrijednosti u obrascu 235
16.13. Sortiranje i filtriranje podataka u obrascu 235
Praktična vježba: Kreiranje obrasca sa računskim poljem 236
16.14. Dorada obrasca u dizajnerskom prikazu 237

Praktična vježba: Modifikovanje izgleda obrasca 241
16.15. Kreiranje i ugradnja podobrasca 246
16.16. Postupak umetanja podobrasca u glavni obrazac 247
16.17. Kreiranje obrasca s podobrascem korištenjem čarobnjaka za obrasce 250
16.18. Ugnježdenje podobrazaca 251
Praktična vježba: Kreiranje obrasca sa podobrascem pomoću čarobnjaka 251
Praktična vježba: Kreiranje obrasca s podobrascem kombinovanjem metoda 259
Aplikacija baze podataka u MS Accessu- drugi dio (2/2) 262
17. Komandna tabla aplikacije 269
17.1. Kreiranje komandne table 270
17.1.1. Kreiranje komandne table pomoću čarobnjaka 274
17.1.2. Podešavanje automatskog starta komandne table 275
17.1.3. Podešavanje otvaranja komandne table 276
18. Izvještaji 277
18.1. Planiranje izvještaja 278
18.2. Vrste objekata na izvještaju 279
19. Kreiranje izvještaja 279
19.1. Kreiranje izvještaja u dizajnerskom prikazu 283
19.2. Sortiranje i grupisanje podataka na izvještaju 286
19.3. Postavljanje u izvještaj sistemskog datuma, vremena i broja strane 290
19.4. Dodavanje polja za izračunavanje međurezultata 290
19.5. Izračunavanje zbira za izvještaj 293
19.6. Pravila kod izračunavanja 294
19.6.1. Operatori 295
19.6.2. Funkcije 296
19.6.3. Izrazi 297
19.7. Kreiranje izvještaja korišćenjem *Report Wizard-a* 298
Praktična vježba: Kreiranje izvještaja pomoću čarobnjaka 306
19.8. Automatsko kreiranje izvještaja tipa Columnar 313
19.9. Automatsko kreiranje izvještaja tipa Tabular 314
19.10. Ugradnja podizvještaja u glavni izvještaj 316
Praktična vježba Kreiranje izvještaja s podizvještajem 316
19.11. Pregledavanje, štampanje i eksportovanje izvještaja 320
19.11.1. Pregledanje izvještaja prije štampanja-Print Preview 320
19.11.2. Štampanje izvještaja 322
19.11.3. Eksportovanje izvještaja 323
19.11.4. Čuvanje izvještaja 323
19.12. Modifikovanje izvještaja 323
19.12.1. Promjena dimenzija polja 324
19.12.2. Sortiranje podataka 324

19.12.3. Dodavanje ili brisanje polja ... 326
19.12.4. Paleta alata Toolbox ... 327
19.12.5. Dodavanje novog tekstualnog okvira (text box-a) u izvještaj ... 328
19.12.6. Poravnavanje objekata na izvještaju ... 328
Praktična vježba: Kreiranje složenog izvještaja ... 329
21. Makroi (Macros) ... 334
21.1. Kreiranje i editovanje makroa ... 337
21.2. Pokretanje makroa ... 340
Praktična vježba: Kreiranje makroa pokretanog klikom na dugme ... 341
21.3. Objašnjenje nekih makronaredbi i primjeri upotrebe ... 351
Praktična vježba: Kreiranje složenijih makroa ... 352
22. Moduli ... 356
22.1. Vrste modula ... 358
22.2. Pisanje korisničkog kôda ... 361
22.3. Izgled i sastav modula ... 362
22.5. Osnova koncepta VBA ... 363
22.6. Pozivanje VBA editora ... 366
22.7. Elementi glavnog prozora editora ... 368
22.7.1. Početni izgled prozora editora ... 369
22.7.2. Prozor projekta ... 370
22.7.3. Prozor osobina ... 373
22.7.3.1. Konfigurisanje osobina vizuelno ... 375
22.7.3.2. Konfigurisanje osobina programski ... 376
Praktična vježba: Konfigurisanje osobina objekta ... 377
22.8. Opcije prikaza komandi u editoru ... 378
23. Programiranje u VBA programskom jeziku ... 381
23.1. Vizuelno programiranje ... 381
23.2. Događaj ... 381
23.3. Faze pisanja VBA programa ... 383
Praktična vježba: Pisanje vlastitog događaja - kodiranje akcije klika (*Click Event*) ... 384
Praktična vježba: Pravljenje jednostavnog VBA programa ... 388
29. Pretvaranje makroa u VBA kôd ... 390
Praktična vježba: Izrada i konvertovanje makroa u modul VBA kôda ... 392